

МОЗ України

Дніпровський державний
медичний університет

Кафедра соціальної медицини,
громадського здоров'я та
управління охороною здоров'я

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я: ВІД АНАЛІЗУ МИНУЛОГО ДО РОЗУМІННЯ МАЙБУТНЬОГО

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ
УЧАСТЮ

Дніпро
2024

УДК 614.2 (082)

Підготовлено до друку організаційним комітетом конференції:

Зав. каф., професор Крячкова Л.В.

Професор Лехан В.М.

Доцент Кий-Кокарева В.Г.

Сімон К.І.

Заславський Д.Д.

Матеріали конференції представлені на офіційному сайті кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

<https://302.dmu.edu.ua>

Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Дніпро, 10 жовтня 2024 р. МОЗ України: ДДМУ. Дніпро, 2024. 163 с.

ISBN **978-617-8489-59-5** Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього». За редакцією Крячкової Л.В.

До збірки увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього», присвяченої 100-річному ювілею кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Дніпровського державного медичного університету, внесеної до «Плану проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні у 2024 році» (посвідчення № 432).

Рекомендується для здобувачів вищої медичної освіти, фахівців з громадського здоров'я, лікарів різних спеціальностей, керівників у сфері охорони здоров'я та широкого кола читачів.

© Дніпровський державний медичний університет, 2024

© Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

педагогічного аналізу кожної ситуації є звичною практикою в концепції «лікування-освіта».

Висновки. Концепція «лікування-освіта», започаткована у Франції у 30-х роках, стала важливим інструментом для підтримки психічного здоров'я студентів. Вона забезпечує інтеграцію профілактики, лікування та освіти, допомагаючи понад 10 000 студентам на рік продовжувати навчання попри проблеми зі здоров'ям. Високий попит на послуги Фондації свідчить про актуальність цієї моделі підтримки громадського здоров'я, особливо з огляду на зростаючі проблеми психічного здоров'я молоді. Проєкт націлений на профілактику, реабілітацію та активну інтеграцію студентів у суспільство, поєднуючи профілактичний, клінічний та освітній підходи.

ДУДАШ Г.В., БРИЧ В.В.

МОЖЛИВОСТІ ВПЛИВУ ПЕДАГОГІВ НА ФОРМУВАННЯ У ПІДЛІТКІВ ПЕРЕКОНАНЬ ЩОДО ЗДОРОВ'Я ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м Ужгород, Україна*

Актуальність теми. Зважаючи на особливі умови воєнного стану, збереження і зміцнення здоров'я дітей та учнівської молоді залишається одним із пріоритетних напрямів діяльності закладів освіти в Україні. І вочевидь роль освітньої галузі України у збереженні здоров'я як дитячого, так і дорослого населення, наступними роками лише зростатиме.

Вчителі та викладачі є саме тими ключовими фігурами, які можуть допомогти дітям усвідомити цінність здоров'я як важливої складової ефективної діяльності людини у всіх сферах життя та передумови збереження нашого суспільства під час війни та його сталого розвитку у повоєнний час [1].

Мета. На основі аналізу відповідних джерел дослідити можливості впливу педагогів на формування у підлітків переконань щодо здоров'я та здорового способу життя.

Матеріали та методи. Для досягнення мети був використаний бібліосемантичний метод та метод системного аналізу.

Результати. Поведінка – одна з основних детермінант здоров'я, ступінь впливу якої значно перевищує вплив багатьох інших. Одним з

вагомих чинників, що впливають на поведінку та вибір способу життя учнівською молоддю, визначають соціальне оточення у навчальних закладах. З огляду на те, що це середовище найбільш організоване, у ньому найлегше реалізовувати практичні заходи, спрямовані на формування здорового способу життя, адже на роки перебування у шкільному середовищі припадають найбільш сензитивні періоди формування особистості дитини з точки зору можливостей прищеплення здорових звичок, освоєння необхідних для цього знань, виховання пріоритету здоров'я у системі поглядів людини [2].

Однією з центральних постатей в освітньому середовищі є вчитель, від особи якого, його життєвих принципів, професійної педагогічної майстерності, високої кваліфікації у сфері організації та управління великою мірою залежить успішне формування дитини як особистості та її переконань, зокрема і щодо власного здоров'я [3]. Проте в умовах сьогодення роль вчителя докорінно змінилася, оскільки він уже не є для учнів тільки джерелом інформації. Сучасний учитель – це агент змін, тьютор, фасилітатор, модератор, коуч, ментор [4].

Вплив учителя на учнів здійснюється в процесі його взаємодії з ними. Це може відбуватися на заняттях або ж поза ними, під час навчання та виховання. Такий вплив має низку педагогічних і психологічних функцій – зокрема, створення сприятливих психологічних умов пізнавальної активності учнів, залучення до навчання, підвищення інтересу, підтримку емоційного благополуччя дітей та їх здатності до зосередженої роботи, розвиток критичного мислення і творчості, створення атмосфери співпраці тощо. Отже, саме вчитель може найбільш ефективно, вчасно та регулярно формувати і переконання дітей щодо здоров'я та здорового способу життя. Втім, можна відзначити, що вплив педагогів може бути і негативним, що може не тільки завадити досягти бажаної мети у навчальному та виховному процесі, а й загальмує розвиток особистості дитини та стане перешкодою шляху до творчості, самоактуалізації та формування переконань, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я.

Слід враховувати, що професійність впливу педагога передбачає його автентичність, внутрішню узгодженість, позитивну Я-концепцію, усвідомлення власних можливостей у контексті взаємин з учнями. Цьому сприяє також володіння вчителем психотехніками педагогічного впливу.

Аналізом інформаційних джерел визначено, що флексибільні вчителі, порівняно з ригідними, сприяють підвищенню гнучкості мислення учнів при розв'язанні ними інтелектуальних задач, а також впливають на їхню мотиваційну сферу. Позитивний вплив на учнів здійснює уміння учителя створити атмосферу довіри та психологічної безпеки. Високоемпатійний педагог сприяє розвитку суб'єктності учня, тобто його автономності, самоконтролю, відповідальності за результати як навчання, так і поведінки; а у низькоемпатійних вчителів простежується недооцінка значущості емпатії в педагогічному процесі. Ці фактори можуть визначати можливість вчителів брати участь у формуванні переконань учнів щодо здоров'я та здорового способу життя.

Педагогічний вплив має бути спрямований на досягнення позитивних змін психологічних характеристик дітей: потреб, настановлень, моделей поведінки тощо. З метою впливу вчитель намагається подолати захист і бар'єри учня, змінити його психологічні характеристики або моделі поведінки в потрібному напрямку [5], що є вирішальним у формуванні налаштувань на здоровий спосіб життя та зміцнення здоров'я.

Висновки. Визначено, що на роки перебування у шкільному середовищі припадають найбільш сензитивні періоди формування особистості дитини з точки зору можливостей прищеплення здорових навичок. Саме педагоги є одними з центральних постатей у освітньому середовищі, які можуть позитивно впливати на психологічні характеристики та моделі поведінки учнівської молоді. Вчителі мають всі можливості та передумови для допомоги дітям у формуванні ціннісного підґрунтя здорового способу життя та посилення мотивації до збереження та зміцнення здоров'я.

Список використаної літератури

1. Даниленко, Г. М.; Кириченко, В. І.; Страшок, Л. А. Синергія партнерської взаємодії у турботі про здоров'я дітей та підлітків. *Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*. 2024. Т. 6, № 1. С. 1–9. URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6141>
2. Захарова Н., Гуренко О. Популяризація здорового способу життя серед учнівської молоді: навч. посіб., 2-е вид., перероб. і доповн. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2011. 214 с.

3. Заболотня А. Г. Психологічні аспекти педагогічної діяльності вчителя. *Editorial board*. 2022. С-572.

4. Кушпета А.А., Багай Б.М. Роль вчителя у формуванні особистості дітей з особливими освітніми потребами. *Молодий вчений*. 2024. С. 20-24.

5. Завгородня О.В. Стратегія психологічного впливу учителя: особистісний аспект. *Theoretical foundations of philology, pedagogy and psychology with the conditions in wartime: Collective monograph*. Bratislava: Institute of professional development. 2022. С. 92-114.

ЗАЙЦЕВ В.В.¹, КРЯЧКОВ Д.О.²

ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ РЕГЛАМЕНТІВ СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

*Дніпровський державний медичний університет,
Український державний університет науки і технологій,
м. Дніпро, Україна*

Актуальність теми. Наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 12 квітня 2024 р. №309 затверджений Порядок розроблення підприємствами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, технологічних регламентів (ТР). Цей порядок узгоджено з керівниками 9 центральних органів виконавчої влади, в тому числі Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та Асоціації органів місцевого самоврядування. Наказом передбачено, що технологічний регламент та його складова частина – робоча програма підлягає погодженню територіальними органами Держпродспоживслужби та центрами контролю і профілактики хвороб (ЦКПХ). Разом з цим, не визначено, які питання при узгодженні ТР повинні розглядати ці погоджувальні органи та який найбільш доцільний розподіл обов'язків між ними в цих питаннях, що визначило актуальність теми.

Мета. Визначити основні питання розгляду ТР централізованого водопостачання та розподіл функцій між територіальними органами Держпродспоживслужби та ЦКПХ при цьому розгляді.

Матеріали та методи. Розглянути існуючі 9 технологічних регламентів найбільш водоканалів Дніпропетровської області: КП «Аульський водовід»,